

ЕЛЕКТРОННИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Формування мережі обміну інформацією про науково-освітні програми Європейського Союзу

Проект № 45309

Бюлетень № 4

"Підсумки проекту, рекомендації та плани"

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ	4
1.1. Мережа обміну інформацією про науково-освітні програми Європейського Союзу”	4
1.2. Бюлетені проекту.	4
1.3. Інформаційні матеріали заходів у містах Ужгород, Донецьк, Харків та Львів.	4
1.4. Публікації проекту у мережі Інтернет.....	5
2. ОСНОВНІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ТА ВИКОНАННЯ ПРОЕКТІВ 7РП В УКРАЇНІ	6
2.1. Підготовка проектної пропозиції.....	6
2.1.1. Реєстрація організації в порталі учасників досліджень	6
2.1.2. Підготовка бюджету проекту	8
2.2. Початковий період виконання проекту.	9
2.2.1. Підписання Угоди Консорціуму та Грантової Угоди	9
2.2.2. Використання послуг банківської системи України	10
2.3. Здійснення витрат проекту та підготовка фінансової звітності.	12
2.3.1. Здійснення допустимих витрат протягом періоду реалізації проекту.....	12
2.3.2. Облік витрат за проектом та підготовка фінансової звітності.	13
2.3.3. Ситуації, які потребують особливої уваги.....	14
3. РОЗВИТОК СПІВПРАЦІ УКРАЇНА-ЄС У СФЕРІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ, ПРОЕКТИ, ПЛАНИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	16
3.1. Проект BILAT-UKR*AINA	16
3.2. Проект PICTURE та розвиток діалогу Україна-ЄС у сфері інформаційно-комунікаційних технологій	17
3.3. Проект START "Розвиток співпраці Україна-ЄС в області надтвердих матеріалів"	19
4. КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ	20
5. ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ - НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ	21
Додаток 1. Форма подання інформації для пошуку партнерів	22

ВСТУП

Шановні колеги!

Представляємо Вам фінальний бюлетень проекту **“Формування мережі обміну інформацією про науково-освітні програми Європейського Союзу”**, який виконувався за підтримки Міжнародного фонду “Відродження” протягом з грудня 2011 року до жовтня 2012 року.

Метою проекту є покращення обізнаності науково-освітньої громадськості України, представників малого і середнього бізнесу, керівників та науково-технічний персонал великих підприємств, лідерів громадських організацій про можливості участі у науково-технічних та освітніх програмах ЄС та НАТО (“7 Рамкова програма”, “Марі Кюрі”, “Європейські технологічні платформи”, “Спільні технологічні ініціативи”, “EUREKA”, “EUROSTARS”, “COST”, “Конкурентоспроможність та інновації”, “Наука заради миру та безпеки”, а також “Темпус”, “Еразмус Мундус”, “Jean Monet”,) шляхом поширення в Україні систематизованої та структурованої інформації українською мовою про плановані та оголошені конкурси, а також забезпечення консультативного сервісу для зацікавлених осіб та організацій з питань участі у даних програмах.

У фінальному бюлетені представлено інформацію про результати проекту, в т.ч. матеріали фінального заходу у Львові; надано рекомендації з виконання проектів 7РП в Україні; розміщено корисні посилання щодо участі у діючих конкурсах 7РП; підготовлено рекомендації з виконання проектів 7РП, які містять відповіді на найбільш типові запитання українських дослідників; представлено практичний досвід участі у наукових програмах ЄС, підготовлено пропозиції щодо розвитку діалогу Україна-ЄС у сфері науки та інновацій, а також щодо плану підготовки українських організацій до участі у новій європейській дослідницькій програмі Horizon 2020.

В цілому фінальний бюлетень представляє анотований виклад важливої та корисної інформації з різних аспектів участі конкурсах науково-освітніх програм ЄС та реалізації отриманих грантів.

У бюлетені використано матеріали всіх експертів проекту **“Формування мережі обміну інформацією про науково-освітні програми Європейського Союзу”**.

Після завершення виконання даного проекту команда експертів мережі обміну інформацією про науково-освітні програми Європейського Союзу та ГО “Агенція Європейських Інновацій” будуть продовжувати надавати інформаційно-консультативну допомогу українським організаціям і після завершення реалізації проекту

На сайті ЛвЦНІІ за посиланням <http://cstei.lviv.ua/ua/tags/45> розміщуються оперативні повідомлення проекту, в т.ч. інформаційні бюлетені проекту.

Ми рекомендуємо регулярно відвідувати сайт www.cstei.lviv.ua, а також підписатись на розсилку сайту за посиланням: <http://cstei.lviv.ua/ua/subscribe>

Найбільш важливі повідомлення також публікуються на Facebook-сторінці ГО “Агенція Європейських Інновацій”: <http://www.facebook.com/InnoEU.UA>

1. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ

1.1. Мережа обміну інформацією про науково-освітні програми Європейського Союзу

На початку виконання проекту мережа складалась з експертів, які ініціювали виконання даного проекту. Перелік цих експертів з контактними даними, розміщено в Інформаційному бюлетені №1 за Веб-адресою <http://cstei.lviv.ua/ua/item/712>.

В ході виконання проекту до цієї мережі долучились національні контактні пункти 7 Рамкової Програми ЄС в Україні. Контактні дані цих пунктів знаходяться за Веб-адресою: <http://cstei.lviv.ua/ua/item/760>.

До поширення інформації про заходи проекту та про можливості участі у науково-технічних програмах ЄС долучились відомі інформаційні портали, серед яких ми хочемо відзначити Портал "Громадський простір" (<http://www.civicua.org>), портал "Європейський простір" (<http://eu.prostir.ua>), сайт Євроосвіти (www.euroosvita.net), сайт Інституту еволюційної економіки (<http://iee.org.ua>), портал "Дослідницький клуб" (<http://www.researchclub.com.ua>), Український науковий клуб (<http://nauka.in.ua>), портал Наукаінформ (<http://naukainform.kpi.ua>).

Особливо важливим ми бачимо розширення контактів з університетами, науково-дослідними інститутами та громадськими організаціями. Багато з них розміщували актуальні інформації та пропозиції проекту на свої Веб-сторінках, особливо активними були університети та інститути Києва, Львова, Харкова, Донецька, Одеси, Сум, Ужгорода, Тернополя та інших міст України. Ми зацікавлені у розширенні контактів із відділами НДЧ та міжнародної співпраці університетів і НДІ, які можуть стати нашими партнерами у донесенні актуальних інформацій до членів своїх наукових колективів.

У свою чергу проект розміщував на основній інформаційній вітрині www.cstei.lviv.ua інформацію про заходи та пропозиції представників науково-технічної спільноти України та зарубіжних організацій.

Ми плануємо розширювати це інформаційне партнерство і після завершення проекту.

1.2. Бюлетені проекту.

В рамках проекту підготовлено 4 інформаційні бюлетені. Це фінальний бюлетень, який Ви переглядаєте зараз та три попередні три бюлетені проекту.

Короткий огляд змісту бюлетенів.

Інформаційний бюлетень №1. Представлено опис основних науково-технічних та інноваційних програм ЄС, в т.ч. опис основних засад 7 Рамкової програми ЄС <http://cstei.lviv.ua/ua/item/712>

Інформаційний бюлетень №2. Представлено опис європейських технологічних платформ та підходи до створення українських технологічних платформ. <http://cstei.lviv.ua/ua/item/746>

Інформаційний бюлетень №3. Представлено матеріали заходів проекту в містах Ужгород, Донецьк, Харків, опис нових конкурсів 7РП та рекомендації з підготовки проектних заявок, координати національних контактних пунктів 7РП в Україні, а також Веб-сайти нових проектів 7РП, в яких українські організації виконують роль координатора <http://cstei.lviv.ua/ua/item/751>

Заключний інформаційний бюлетень №4. Представлено підсумки проекту, відповіді на основні питання, пропозиції щодо участі у діючих конкурсах та підготовки до нових конкурсів.

1.3. Інформаційні матеріали заходів у містах Ужгород, Донецьк, Харків та Львів.

Презентації та інші інформаційні матеріали заходів за участю ГО "Агенція Європейських Інновацій" можна переглянути за посиланням: <https://www.dropbox.com/sh/rxfptb9tsebkyxn/szRYr2EQtl>

Семинар в Ужгороді:

Опис семінару:

<http://cstei.lviv.ua/ua/item/730>

Переглянути відео з семінару:

<https://www.youtube.com/watch?v=1D7bpxGSb0w&feature=plcp>

З матеріали семінару можна ознайомитись за посиланням:

<https://www.dropbox.com/sh/9umkr63q6x47fk6/3Jruv2gC88>

Семінар у Донецьку

Опис семінару:

<http://cstei.lviv.ua/ua/item/738>

Переглянути відео з семінару:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL008893AFDFF4C1D4&feature=plcp>

З матеріалами семінару у Донецьку можна ознайомитись за посиланням

<https://www.dropbox.com/sh/r4be84lbez60yv/huffCzuiOX>

а також на Веб-сторінці Донецького національного університету:

<http://research.donnu.edu.ua/ru/allnews/events/item/181-eu-research-and-educational-programmes.html>

Семінар у Харкові:

Опис семінару:

<http://cstei.lviv.ua/ua/item/739>

Переглянути відео з семінару:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL2DB122649499CCF8&feature=plcp>

З матеріалами семінару у Харкові можна ознайомитись за посиланням

<https://www.dropbox.com/sh/eb2qoi1bk32d6wt/6Zwu750JEr>

Підсумкова конференція у Львові:

Опис конференції:

<http://cstei.lviv.ua/ua/item/779>

Переглянути відео з конференції:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL-t8W7pCG4LzOa0ugApxo8GNTz-Q0Qkxy>

З матеріалами конференції у Львові можна ознайомитись за посиланням

<https://www.dropbox.com/sh/q44cjp1rggl3zek/eil6LStMRn>

1.4. Публікації проекту у мережі Інтернет.

З метою оперативного інформування зацікавлених осіб та організацій про можливості участі у науково-освітніх програмах ЄС команда проекту розміщувала на порталі ЛвЦНІІ (www.cstei.lviv.ua) інформаційні повідомлення, які зазвичай містили актуальні пояснення і рекомендації щодо дій з відповідними посиланнями на першоджерела та з додатковими файлами з документацією чи методичними матеріалами.

Найбільш важливі інформації проекту не тільки розміщувались на порталі ЛвЦНІІ, але й надсилались електронною поштою потенційно зацікавленим організаціям та особам через механізм розсилки по всій базі зареєстрованих електронних адрес на порталі (це біля 7000 електронних адрес), що привертало увагу науково-технічної спільноти України до представленої інформації. Як один із результатів такої розсилки стало дублювання (поширення) інформації проекту іншими порталами і що, особливо важливо, інформація проекту розміщувалась на Веб-сайтах вищих навчальних закладів та науково-дослідних інститутів.

Загалом на порталі ЛвЦНІІ протягом всього періоду виконання проекту було опубліковано більше 80-статей про науково-освітні програми ЄС. Переглянути ці публікації можна через мітку (tag) "науково-освітні програми", посилання <http://cstei.lviv.ua/ua/tags/45>

Окрім portalу ЛвЦНІІ, активно використовувались також Інтернет мережі Facebook та LinkedIn.

В мережі Facebook було створено спеціальну сторінку організації-виконавця проекту, а саме ГО "Агенція Європейських Інновацій" (<http://www.facebook.com/InnoEU.UA>), а в мережі LinkedIn інформація про науково-технічні програми ЄС поширювалась через спеціальну групу "Україна та 7 Рамкова Програма ЄС" (http://www.linkedin.com/groups/Ukraine-Framework-Programme-Seven-3190039?gid=3190039&trk=hb_side_g).

Рекомендуємо слідкувати за публікаціями на цих Інтернет-ресурсах, оскільки команда проекту продовжує розміщувати там актуальні інформації про науково-освітні програми ЄС та НАТО.

2. ОСНОВНІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ТА ВИКОНАННЯ ПРОЄКТІВ 7РП В УКРАЇНІ

В ході виконання проєкту ми провели опитування українських організацій, які вже мали досвід підготовки пропозицій до конкурсів 7РП, але не отримали фінансування, а також організацій, які отримали фінансування і виконують проєкти 7РП. Як показують отримані результати, дуже мало українських організацій детально ознайомлюються з правилами ЄС щодо 7РП шляхом уважного вивчення основних документів, в яких викладено ці правила. В основному, ці документи читаються фрагментарно.

На практиці, українська організація на стадії підготовки і виконання проєкту 7РП виконує ті чи інші дії відповідно до вказівок, які вона отримує від координатора або партнерів проєкту. В значній мірі сприйняття українськими організаціями правил ЄС щодо 7РП відбувається через призму попереднього досвіду участі цих організацій у проєктах INTAS, УНТЦ та різних донорських організацій. Також в певній мірі впливають стереотипи поведінки вищих навчальних закладів та дослідницьких інститутів, які сформувались під час виконання наукових досліджень в рамках різних програм фінансування науки за кошти державного бюджету.

Розглянемо *типові ситуації*, які виникають в українських організаціях протягом життєвого циклу підготовки проєктної пропозиції, виконання проєкту та подання звітності.

Просимо врахувати, що наші пропозиції, поради та рекомендації не мають офіційного характеру, але базуються на майже десятирічному досвіді виконання проєктів 6-ої та 7-ої Рамкових Програм ЄС.

Кожна організація повинна самостійно приймати рішення, виходячи з діючих правил ЄС та норм українського законодавства.

2.1. Підготовка проєктної пропозиції

Ми розглядаємо процес документальної підготовки проєктної пропозиції, який починається після того, коли Ви уже знайшли партнерів з якими визначили конкретний конкурс та пріоритет за яким буде подаватись заявка, а також якщо партнери домовились про те, хто буде координатором.

Отже конкурс оголошено і Координатор проєкту може уже зареєструватись у системі EPSS¹

Необхідно бути зареєстрованим в Research Participant Portal (Порталі Учасників Досліджень) та надати координатору всі необхідні дані для підготовки бюджету та змістовної частини проєкту.

Для перегляду рекомендацій ЄС Ви можете завантажити презентацію, яку пропонує переглянути ЄК:
http://ec.europa.eu/research/participants/portal/ShowDoc/Participant+Portal/portal_content/docs/submission/pp_submission_of_proposals.pdf

Ми звернемо Вашу увагу на деякі важливі деталі.

2.1.1. Реєстрація організації в порталі учасників досліджень

За правилами ЄС, необхідно, щоб організація, яка має намір брати участь у підготовці проєктної пропозиції, була зареєстрована на Порталі Учасників Досліджень (Research Participant Portal: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal>) і отримала Ідентифікаційний Код Учасника (Participant Identification Code (PIC)). Доступ до внутрішніх даних порталу здійснюється через систему **European Commission Authentication Service (ECAS)**.

Research Participant Portal є online-платформою, яка забезпечує функціонування Єдиної системи реєстрації (Unique Registration Facility, URF). Якщо організація раніше вже брала участь у проєкті 7П то вона повинна уже бути зареєстрованою в URF, оскільки для підписання Грантової Угоди (Grant Agreement) кожний партнер повинен мати в системі URF статус "VALIDATED". Достатньо детально і

¹ Інструкція українською мовою з підготовки та подання проєктів за допомогою електронної служби EPSS представлена у розділі "Публікації" сайту JSO-Era проєкту (<http://jso-era.org/ua/publications.html>)

зрозуміло це описано в документі "NEGOTIATION GUIDANCE NOTES". Ці питання також описуються в "Rules on verification of existence, legal status, operational and financial capacity". Інструкція щодо користування Research Participant Portal опублікована в "User's Guide of Unique Registration Facility"².

Типовим рекомендованим алгоритмом взаємодії з URF є проведення самореєстрації (Self Registration) для отримання коду PIC. Потім треба пройти процедуру підтвердження даних (VALIDATION), призначити особу, яка буде уповноваженим представником організації (LEAR) в системі ECAS, а також виконати інші дії з подання документів, які необхідні для URF. Для проведення процедури самореєстрації необхідно спочатку створити обліковий запис (account) в системі ECAS. Цей обліковий запис створює фізична особа, яка потім може провести самореєстрацію для своєї організації.

Для того, щоб ввести дані про організацію-партнера проекту координатор проекту у системі EPSS (електронна служба подання проектних пропозицій) вводить PIC-код, який координатору надсилає організація-партнер. Цей код на етапі підготовки проекту може мати статус DRAFT. Однак, у випадку успішного проходження етапу оцінки проекту і підготовки документів для фінансування проекту необхідно отримати статус VALIDATION.

Успішне проходження етапу VALIDATION у системі URF дає можливість координатору проекту вписати правильні дані у Consortium Agreement і Grant Agreement. Більше того, ЄС не погодиться на підписання Grant Agreement, якщо в консорціум проекту входить хоча б одна організація, реєстраційні дані якої не отримали статусу "VALIDATED" у системі URF.

Проблемні ситуації під час реєстрації. Дуже часто реєстрацію для українських організацій проводять активні вчені, які власне й займаються пошуком зарубіжних партнерів, підготовкою змісту проекту та його виконанням. Але, на жаль, ці вчені недостатньо обізнані з формальними вимогами, тому не завжди правильно і точно вказують назву організації, правовий статус організації та спосіб обрахунку непрямих витрат (Indirect cost method). Це не створює особливих проблем і перешкод при поданні проекту, але виникають певні труднощі на етапі VALIDATION у момент, коли консорціум проекту уже готує грантову угоду. На етапі VALIDATION представники системи URF (URF-team) уточнюють зміст документів, які надсилає українська організація і дуже часто є потреба у надсиланні додаткових документів та пояснень. Слід також зауважити, що інколи представникам URF-team важко правильно зрозуміти українські реалії. Для прикладу, були випадки, коли URF-team не міг правильно зрозуміти правовий статус дослідних інститутів Національної Академії Наук. Особливо часто це виникало у ситуації зміни назви та підпорядкування таких інститутів. В таких ситуаціях нашим інститутам було важко довести свій правовий статус '**Public Entities**' і надати відповідний документ згідно вимог URF-team, а саме: "a copy of the resolution, law, decree, decision or any other official document establishing your organisation", тобто копію офіційних документів, які засвідчують створення організації.

КОРОТКІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЙ:

1. Після здійснення само реєстрації Ви отримаєте від системи URF підсумкову інформацію ("Summary of data"). Цю інформацію слід показати керівництву організації для уточнення введених даних. Ще кращим варіантом є обговорення з керівництвом та бухгалтерією організації значення даних для полів системи URF перед проведенням самореєстрації. Структура даних системи URF описана у "User's Guide of Unique Registration Facility".
2. Більшість українських організацій здійснюють процедуру VALIDATION після отримання інформації про успішний результат оцінки поданої проектною пропозицією і про початок переговорів щодо укладення Грантової Угоди. З метою уникнення проблем з підписанням Грантової Угоди, ми рекомендуємо призначити особу, яка буде виконувати функції LEAR і провести процедуру верифікації, не чекаючи на завершення оцінки поданого проекту. Це особливо важливо для великих університетів та дослідницьких центрів, які мають багато дослідницьких груп. Це дозволить також уникнути ситуації, коли організація має декілька PIC-кодів, які зареєстрували різні дослідницькі групи і всі ці PIC-коди мають статус "DRAFT". Ці дослідницькі групи можуть

² Файли документів з описом правил ЄС щодо 7РП, в т.ч. опис фінансових правил та процедур звітності розміщені на порталі Cordis за посиланням: http://cordis.europa.eu/fp7/find-doc_en.html.

ввести в URF неправильні дані про тип організації, метод непрямих витрат і т.д. Тому керівництву університету доцільно поінформувати всі дослідницькі групи про PIC організації та про особу, яка виконує функції LEAR.

3. При реєстрації на Порталі Учасників Досліджень необхідно вказати правильний метод обчислення непрямих витрат, оскільки в майбутньому це буде мати вплив на обрахунок загального бюджету кожного проекту, який буде подаватись на конкурси 7РП.

2.1.2. Підготовка бюджету проекту

При обговоренні бюджету з європейськими партнерами найбільше непорозумінь в українських організаціях виникає при визначенні методу непрямих видатків та визначенні розміру оплати праці. Можливо це тому, що методи врахування цих витрат у бюджеті проекту відрізняються від звичайних підходів, які використовують українські організації у своїй діяльності.

НЕПРЯМІ ВИДАТКИ

На розмір бюджету української організації у проекті 7РП велике значення має вибраний метод визначення непрямих видатків (Indirect cost method (ICM)). За правилами ЄС, можна використовувати спеціальну ставку 60% (**specific flat rate of 60%**) для обрахунку величини непрямих витрат. Така можливість надається тільки організаціям, які беруть участь у дослідницькому проекті і мають правовий статус одного з наступних видів: неприбуткова державна установа, середній або вищий навчальний заклад, дослідницька організація або МСП (мале або середнє підприємство) і при цьому не мають можливості визначити реальні непрямі витрати при виконанні дослідницького проекту.

Деякі європейські організації використовують також модель **full cost model**, що передбачає таку систему обліку витрат в організації, яка дає можливість визначити реальні непрямі витрати організації в цілому і в т.ч. на конкретний проект.

При більшій ставці непрямих витрат (Indirect cost) збільшується розмір бюджету для організації, а також **розмір бюджету проекту**. Тому деякі координатори рекомендують українським організаціям вибирати метод непрямих витрат із спеціальною ставкою 20%. Однак у такому випадку українській організації не вистарчить гранту ЄС для фінансування прямих витрат, адже грант ЄС надається у розмірі 75% від повної вартості дослідницького проекту. У розділі 2.3.3 ми опишемо труднощі, які виникають у українських організаціях, які вибирають такий варіант ICM.

Зверніть увагу на величину гранту, який Ви отримаєте від ЄК при різних значеннях непрямих витрат.

Допустимо величина Ваших прямих витрат (зарплата, відрядження, заходи, матеріали та інші витрати напряму пов'язані з виконанням проекту) складають 100 тис.євро. Це ті кошти, які Ви повинні витратити протягом всього періоду виконання проекту.

При ставці непрямих витрат 60% загальна вартість вашої частини у загальній вартості проекту становитиме 160 тис. євро. Ви отримаєте відшкодування від ЄК 75% від повної вартості, що становитиме 120 тис. євро, яких Вам вистарчить на покриття прямих витрат і дещо ще залишиться для покриття накладних витрат організації.

При ставці непрямих витрат 20% загальна вартість вашої частини у загальній вартості проекту становитиме 120 тис. євро. Ви отримаєте відшкодування від ЄК 75% від повної вартості, що становитиме 90 тис. євро, яких Вам уже не вистарчить навіть на покриття прямих витрат.

ТРУДОЗАТРАТИ

При підготовці проекту трудовозатрати для виконання різних видів робіт оцінюють в людино-місяцях (Person-Month), а розмір бюджету для різних партнерів консорціуму залежить від розміру оплати одного людино-місяця (1PM). Цей розмір для українських організацій є зазвичай меншим від партнерів з країн ЄС. Тому українським організаціям слід дуже добре ознайомитись з документом "Guide to Financial Issues", щоб підготувати правильну аргументацію для визначення розміру оплати 1PM в якомога більшому розмірі. Для цього необхідно додатково проаналізувати діючі норми, які регулюють оплату праці в університетах та науково-дослідних інститутах. Певні рекомендації і регулювання такої оплати може встановлювати Міністерство освіти, науки, молоді і спорту або Кабінет Міністрів України.

Координатори проектів інколи рекомендують українським організаціям використати можливість схеми **"lump sum"** (одноразова виплата), оскільки у цьому випадку для подання звітності координатору проекту та ЄС організації достатньо вказати тільки значення відпрацьованого часу. Однак, в такому випадку загальний об'єм отриманого фінансування при тих самих витратах може бути значно меншим, оскільки у цій схемі для України ставка **"lump sum"** становить 9800 євро для одного дослідника в рік (researcher/year). Слід врахувати, що ця ставка покриває не тільки оплату праці, але й всі прями і непрямі витрати за проектом. У той же час при виборі схеми із поданням звітності про реально понесені **допустимі витрати** (eligible costs) українська організація може включити у бюджет проекту 12 000 євро на оплату праці для одного дослідника (за умови повного навантаження при ставці 1PM = 1000 євро), а також включити у бюджет витрати на поїздки та інші потрібні витрати (обладнання, організація семінарів, конференцій і т.п.) і до цього ще додаються непрямі витрати. В кінцевому підсумку це може становити 15-18 тис. євро на одного дослідника.

З наявної практики виконання проектів українськими організаціями нам відомо, що українські організації зазвичай використовують ставку 1PM у розмірі від 1 до 2 тис. євро, хоча є приклади використання в Україні і вищих ставок, наприклад у розмірі 2,5-3 тис. євро..

2.2. Початковий період виконання проекту.

Розглядається період від отримання інформації про успішне проходження етапу оцінки поданого проекту на конкурс 7РП та отримання рішення ЄК про фінансування проекту.

Протягом цього періоду координатор в діалозі³ з офіцером проекту, який представляє Європейську Комісію підписує Грантову Угоду (Grant Agreement). В рамках цього процесу уточнюються організаційні питання, а також зміст проекту. Формується документ Description of Work (Опис роботи), який є першим додатком до Грантової Угоди. Якщо вживати українські термінологічні аналоги, то цей документ можна назвати технічним завданням проекту.

2.2.1. Підписання Угоди Консорціуму та Грантової Угоди

На стадії підписання Угоди Консорціуму (Consortium Agreement) та Грантової Угоди (Grant Agreement) українська організація спілкується із URF-team (при потребі) та з координатором проекту. І основні зусилля⁴ направлені на правильне дотримання вимог ЄС щодо ідентифікації правового статусу організації.

Підписання Grant Agreement є фактично першою формально-правовою дією, яку виконує люба організація-партнер на початку виконання проекту. У Грантовій Угоді координатор та партнери проекту називаються бенефіціарами (*beneficiary*). Grant Agreement укладається між Європейським Співтовариством (**The European Community (the "Community")**), **represented by the** Commission of the European Communities (**the "Commission"**), з одної сторони, і координатором проекту з іншої сторони. У статті 1 Грантової Угоди (Article 1 «Accession to the *grant agreement* of the other *beneficiaries*») вказуються організації-бенефіціари, які приєднуються до цієї Угоди. Отриманий від ЄК номер Грантової Угоди, використовується у всіх наступних звітних та інформаційних документах.

Офіційне приєднання всіх інших (не координатора проекту) організацій-бенефіціарів до Грантової Угоди відбувається шляхом підписання додатку IV (Annex IV - Form A – Accession of *beneficiaries* to the *grant agreement*). Цей додаток (Form A) підписується у трьох екземплярах уповноваженим представником бенефіціара та координатором проекту. Один екземпляр надсилається в ЄК, один залишається у бенефіціара, а один у координатора проекту. Такий порядок передбачає стаття 1.2 Грантової Угоди: "The *coordinator* shall send to the *Commission* one duly completed and signed Form A per *beneficiary* at the latest 45 calendar days after the entry into force of the *grant agreement*. The two remaining signed originals shall be kept, one by the *coordinator* to be made available for consultation at the request of any *beneficiary*, and the other by the *beneficiary* concerned".

³ Діалог базується на основі формалізованих процедур з використанням online-аплікації "NEF" (Negotiation Form Facility).

⁴ Примітка – тут обговорюються тільки формально-правові аспекти

Для регулювання відносин між партнерами проекту, відповідно до правил ЄС, укладається Угода Консорціуму⁵, яка регулює відносини між партнерами в процесі виконання проекту.

Таким чином, підписавши Annex IV - Form A of Grant Agreement, а також Consortium Agreement, українська організація офіційно підтверджує свою згоду на участь у виконанні проекту 7РП з дотриманням всіх правил ЄС.

Слід також врахувати, що складовою частиною кожної Грантової Угоди є 7 додатків:

Annex I - Description of Work [Joint Programme of Activities (*only for Networks of Excellence*)]

Annex II - General conditions (Ref to English version OJ)

Annex III - [Specific provisions related to [this funding scheme or activity] as published in (Reference to English version of OJ)][Non applicable]

[Annex IV - Form A – Accession of *beneficiaries* to the *grant agreement* as published in (Reference to English version of OJ)]

[Annex V - Form B – Request for accession of a new *beneficiary* to the *grant agreement* as published in (Reference to English version of OJ)]

[Annex VI - Form C – Financial statement per funding scheme as published in (Reference to English version of OJ)]

[Annex VII - Form D – Terms of reference for the certificate on the financial statements and Form E - Terms of reference for the certificate on the methodology as published in (Reference to English version of OJ)]

ПРИМІТКА. Текст Грантової Угоди формулюється фактично Європейською Комісією, варто звірити правильність запису назви Вашої організації та її реквізитів. Важливою інформацією для Вас є сума фінансування зі сторони ЄС, розмір авансової оплати за проектом та періоди звітності, які встановлюються даною угодою. Європейська Комісія не встановлює формалізованих вимог до тексту Угоди Консорціуму, є модельний рекомендований текст від проекту DESCA (<http://www.desca-fp7.eu>), але Вам доцільно звернути увагу на деталі щодо проведення оплати, прав координатора на контроль за діяльністю членів консорціуму, опис прав на результати проекту, в т.ч. прав на інтелектуальну власність.

2.2.2. Використання послуг банківської системи України

ВІДКРИТТЯ ВАЛЮТНОГО БАНКІВСЬКОГО РАХУНКУ ТА ПЕРЕКЛАД КОНТРАКТУ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.

Для здійснення фінансових операцій при виконанні проекту 7РП українська організація повинна мати у банку валютний рахунок в євро. Не обов'язково відкривати окремий рахунок, організація може використовувати діючий рахунок.

В ситуації, коли українська організація виконуватиме роль координатора проекту, ЄК пропонуватиме відкрити спеціальний окремий рахунок, де на гроші проекту будуть нараховуватися відсотки (obligation to open an interest-yielding bank account), але від цього можна відмовитися. Якщо українська сторона погоджується, це додасть роботи з урахуванням отриманих відсотків при звітуванні перед ЄК, при цьому весь отриманий таким чином дохід лишається власністю ЄК⁶.

При відкритті валютного рахунку необхідно представити в банк ряд документів, відповідно до діючого українського законодавства.

Для здійснення міжнародних розрахунків у валюті обов'язковою вимогою є представлення контракту, тобто документу, який підтверджує наявність домовленостей між двома сторонами (або більшою кількістю сторін). Цей контракт має бути поданий українською мовою. Якщо Міжнародний контракт

⁵ The purpose of this Consortium Agreement is to specify the organisation of the work between the Beneficiaries, to organize the management of the Project, to define the rights and obligations of the Beneficiaries, including, but not limited to, their liability and indemnification, to supplement the provisions of the Grant Agreement concerning Access Rights and to set out rights and obligations of the Beneficiaries **supplementing** but not conflicting **with those of the Grant Agreement**.

⁶ Нами отримано таке пояснення від експерта одного проектів 7РП, в якому роль координатора виконує українська організація.

укладено іноземною мовою, то необхідно представити завірений переклад контракту українською мовою. Таким чином, якщо підходити абсолютно формально, то українська організація повинна представити в банк переклад тексту Грантової Угоди з усіма додатками, а також переклад Угоди Консорціуму. Це створює додаткові труднощі для української організації. Деякі банки можуть піти назустріч своїм клієнтам і обмежитись тільки перекладом Грантової Угоди без додатків, оскільки базовий текст Грантової Угоди містить основну інформацію, необхідну для банку, а саме перелік контрагентів (формально українська організація має міжнародну угоду з координатором та ЄК), предмет угоди (виконання проекту), а також вказано терміни виконання, суми оплати, періодичність платежів і контактні дані Сторін.

Додаткові труднощі виникають в українській організації, яка виконує роль координатора проекту, при перерахуванні валютних авансових платежів зарубіжним партнерам проекту. Як обхідний спосіб можна розглядати наявну практику укладання українськими організаціями-координаторами проектів додаткових міжнародних контрактів з партнерами, в яких вказують терміни та умови перерахування грошей на виконання робіт за проектом. Однак, це не завжди знаходить розуміння у європейських партнерів. Тому, як варіант, слід розглянути можливість запису певних пунктів, які вимагають українські банки в Угоду консорціуму.

РОЗРАХУНКИ У ГРИВНІ.

Оплата праці, послуг та товарів всередині країни українській організації можуть здійснювати тільки в національній валюті в гривнях. Тому необхідно провести продаж отриманої валюти (євро) і зарахувати отримані гривні на **гривневий рахунок**.

Правове регулювання продажу валюти в Україні час від часу змінюється. В останні роки організації самі визначали потребу у продажі наявної в них валюти на рахунках в банку, але у цей час також розглядається можливість надання Національному банку України права тимчасово вводити обов'язковий продаж суб'єктами, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, частини валютної виручки. Якщо таке рішення буде прийнято Верховною Радою України, то це створюватиме додаткові курсові ризики для української організації, яка виконує проект 7РП-.

Особливо слід звернути увагу на деякі труднощі, які можуть мати бюджетні організації (наприклад, державні університети і науково-дослідні інститути Національної Академії наук).

Такі організації можуть мати гривневі рахунки тільки в управліннях (відділеннях) Державного казначейства України (ДКУ). ДКУ є спеціальним державним фінансовим органом, через який здійснюється фінансування організацій за кошти Державного бюджету. Відповідно до діючого законодавства бюджетні організації повинні відкривати в органах ДКУ бюджетні рахунки - для коштів з державного бюджету, а також позабюджетні рахунки - для коштів, які надходять з інших джерел. Кошти, які поступають від продажу валюти, яка надійшла за Грантовою Угодою щодо проекту 7РП, зараховуються на спеціальний рахунок, який має тип "власні надходження бюджетних установ та організацій". Для здійснення витрат (оплат) з цього спеціального рахунку бюджетна організація повинна також надати ДКУ кошторис витрат. В реальній ситуації в ході виконання проекту організація буде вимушена декілька разів подавати відкоригований кошторис, оскільки плани робіт консорціуму можуть змінюватись протягом всього періоду виконання проекту.

Деякі специфічні правила правового регулювання фінансових операцій бюджетних організацій можуть створювати додаткові труднощі і проблеми під час виконання проекту. Наприклад, відомо, що авансовий платіж може поступити через декілька місяців після початку проекту і небюджетна організація при потребі може використати на виконання проекту власні кошти або залучити кредит.

Але держава також регламентує порядок витрачання власних коштів бюджетними організаціями. Для прикладу, державні університети не мають права витратити тимчасово вільні власні кошти, які отримані як плата студентів за навчання, для фінансування робіт за проектом 7РП з тим, щоб потім ці кошти повернути на спеціальний рахунок, який відкрито для прийому платежів за навчання.

Проект нового Закону "Про вищу освіту" усуває ці труднощі та надіє більше свободи університетам у витрачанні самостійно зароблених та грантових коштів.

2.3. Здійснення витрат проекту та підготовка фінансової звітності.

Для того, щоб правильно підготувати звітність за правилами ЄС, українські організації повинні внести деякі доповнення у систему обліку витрат своєї організації.

2.3.1. Здійснення допустимих витрат протягом періоду реалізації проекту

Під час реалізації проекту українська організація повинна виконати заплановані роботи з відповідними витратами, вибрати модель обліку робіт та фінансових витрат, а також підготувати необхідні звітні матеріали, які вимагаються за проектом. В даному розділі ми звертаємо увагу на питання оплати праці, оформлення рахунків та проведення оплат, імпорту обладнання, обліку витрат за проектами і підготовки фінансової звітності.

Фінансові питання та подання фінансової звітності описано у додатку II до Грантової Угоди (Аппех II "General conditions"). У більш доступній формі ці правила ЄС викладені у спеціальному посібнику "Guide to Financial Issues". В цих документах дається перелік **допустимих витрат** за проектом (eligible costs).

Оплата праці персоналу (Personnel costs). Законодавство України передбачає різні форми оплати праці, в т.ч. оплата праці штатного персоналу відповідно до визначених розмірів оплат за передбаченими посадами; оплата праці за сумісництвом, причому в університетах та наукових інститутах працівник може виконувати додаткову роботу за сумісництвом у своїй же організації. В Україні допускається і погодинна оплата праці. Є також форми оплати праці за окремою угодою – трудовим контрактом або договором підряду. Університети та науково-дослідні інститути можуть створювати творчі колективи, в яких об'єднувати працівників з різних відділів для вирішення певних задач, або проведення спеціалізованого дослідження. Штатний розпис (перелік посад та розмір оплати) державних (public) організацій, як правило, затверджує вищестояща організація. Тому такі організації мають обмежені можливості щодо збільшення вартості праці (людино-місяця) (Person-Month).

Українські організації можуть вибрати різні форми оплати праці за-проектом 7РП. Система обліку праці в організації має забезпечити ідентифікацію об'єму робочого часу за видами робіт (RTD, Demonstration, Management, та ін.), а також за різними робочими пакетами (WP). Об'єм робочого часу, який відпрацював кожен працівник в даному проекті, має бути відображений у відповідних табелях (timesheets).

Оплата відряджень (travel). В Україні діє спеціальна Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон. Ця Інструкція передбачає компенсацію витрат за відрядження на основі реально здійснених витрат. Інструкція не допускає використання нової можливості, яку надають правила ЄС, а саме "FLAT RATES FOR SUBSISTENCE COSTS and ACCOMMODATION". Деякі українські організації все-таки використовують цю можливість, посилаючись на статтю 19.2 Закону України «Про міжнародні договори України» м. Київ, 29 червня 2004 року, N 1906-IV". В статті 19.2 цього закону записано: "Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору".

Однак не існує такого міжнародного договору України в якому говориться про використання правила "FLAT RATES FOR SUBSISTENCE COSTS and ACCOMMODATION", або про дотримання фінансових правил ЄС.

Існує також ще можливість витрати на Ваші відрядження за кордон включити у бюджет одного із зарубіжних партнерів і отримувати компенсації витрат на проїзд та проживання під час відрядження за правилами ЄС у партнерській організації. .

Оплата послуг та товарів (other costs). При здійсненні всіх витрат ЄК рекомендує дотримуватись принципу економії і ефективності (**The principles of economy, efficiency and effectiveness**).

Особливої уваги заслуговує процедура замовлення товарів і послуг у третіх сторін шляхом субпідряду (subcontract). Державні організації дотримуються тендерних процедур, які визначені національним законодавством. Якщо в Грантовій Угоді передбачено більш суворі правила порівняно з національним законодавством, то тоді використовуються умови, які вказані в Грантовій Угоді⁷.

В Україні державні організації повинні дотримуватись Закону «Про здійснення державних закупівель» від 1 червня 2010 року N 2289-VI. Правила закупівель, визначені у цьому Законі, відповідають вимогам ЄС щодо прозорості, економності і ефективності.

Приватні організації дотримуються звичних для себе процедур. Рекомендується здійснювати вибір постачальника товарів і послуг на основі аналізу принаймні трьох цінових пропозицій⁸.

Без тендерних процедур організації можуть оплачувати незначні роботи, які не є субконтрактом. Наприклад, це оренда приміщень для семінарів зустрічей, друк буклетів та інших матеріалів, організація катерінгу і т.п.

ЄС не компенсує суми, які вказані як податок на додану вартість (ПДВ) у рахунках за послуги і товари. В Україні суми коштів, отримані за участь у проекті 7РП, звільнені від сплати ПДВ, відповідно до відновленої Угоди про наукове і технологічне співробітництво з ЄС.

2.3.2 Облік витрат за проектом та підготовка фінансової звітності.

Інформація про витрати за звітний період подається в ЄК за формою С (додаток VI до Грантової Угоди). У цій формі вказують витрати за такими розділами: **Personnel costs, Subcontracting, Other costs, Indirect costs**. Кожна організація повинна так вести облік, щоб можна було ідентифікувати всі допустимі витрати за цими розділами.

В фінансових правилах ЄС передбачено два принципи бухгалтерського обліку: **cash based accounting and accrual based accounting**.

Принципи ведення бухгалтерського обліку в Україні визначені Законом "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16 липня 1999 року N 996-XIV". В статті 4 цього Закону вказано "...доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів". Наприклад, моментом виникнення витрат при оплаті відряджень буде дата подання особою авансового звіту про відрядження, незалежно від того, чи був оплачений аванс перед відрядженням. Звіт про відрядження подається протягом п'яти банківських днів після повернення з поїздки. Аналогічно, моментом виникнення витрат при оплаті праці буде дата нарахування заробітної плати, а не дата виплати. Тому з нашої точки зору, принципи бухгалтерського обліку в Україні більше відповідають принципу "**accrual based accounting**".

⁷ Приклад з Guide to Financial Issues:

In an FP7 project, a beneficiary (university) subcontracts task X for an amount of EUR 50,000. If this amount is below the threshold set by its national public rules (i.e. EUR 100,000), then the subcontract must comply at least with the conditions set out in the GA, even if the national rules do not set out any specific requirem

⁸ Guide to Financial Issues:

Private legal entities must follow the rules that they usually apply for the selection of procurement contracts, respecting in any case the terms of the ECGA. The publication of a call for tenders is normally not necessary for private legal entities, but they must at least require submission of several quotes (usually a minimum of three), unless it has an established framework contract for the provision of those services. There must be a proportional relationship between the size in work and cost of the tasks to be subcontracted on the one hand and the degree of publicity and formality of the selection process on the other.

Курс обміну валюти (гривня / євро)

Визначення дати виникнення витрат має суттєве значення, оскільки всі витрати української організації обліковуються в гривнях, а для представлення фінансової звітності в ЄК необхідно відобразити ці витрати в євро. Перерахування витрат в євро українська організація може здійснити за двома альтернативними принципами:

- за курсом обміну гривня / євро на дату здійснення витрат;
- за курсом євро на перший день місяця, який настає після кінця звітного періоду;

Діє загальне правило, що треба користуватись курсами обміну, які встановлює Європейський Центральний Банк (European Central Bank - ECB), однак цей банк не публікує курсу обміну гривня / євро.

В таких випадках застосовується правило "The use of other sources for exchange rates (other than the ECB) is admissible only where no other solution is possible (i.e. when ECB does not include the daily exchange rates for a particular currency)".

РЕКОМЕНДАЦІЯ. Ми рекомендуємо використовувати курс гривня / євро, який публікує Національний банк України. Ця рекомендація підтверджується відповіддю на наш запит від EU financial help desk⁹ (<http://www.finance-helpdesk.org>).

КОНТРОЛЬ ВИТРАТ З БОКУ КООРДИНАТОРА

Координатор проекту здійснює загальне керівництво проектом і може запровадити певні процедури поточного контролю за витратами, наприклад, за розділами Personnel costs, Subcontracting, Travel, Other costs з детальною інформацією про кількість відпрацьованих годин за кожним робочим пакетом, куди і з якою метою були здійснені поїздки, за що були оплачені інші кошти і т.п.

Тому керівник проекту з української сторони інколи змушений вести паралельний облік разом із бухгалтерією організації відповідно до вимог координатора. Така діяльність вимагає від керівника проекту додаткових знань щодо менеджменту проектів.

Типові ситуації, в яких виникають труднощі і помилки при здійсненні витрат:

1. Працівники бухгалтерії зазвичай не знають англійської мови, вони користуються фрагментарними поясненнями менеджера проекту, який також не завжди детально знає фінансові правила, а виконує в першу чергу вимоги координатора проекту. Необхідно ознайомити працівників бухгалтерії з фінансовими правилами ЄС.
2. Фінансові правила ЄС не визнають допустимими витрати на оплату ПДВ, які є в рахунках за оплачені товари чи послуги, навіть тоді, коли, відповідно до національного законодавства, такі витрати є допустимими. В Угоді Україна - ЄС "Про наукове і технологічне співробітництво" передбачено звільнення від сплати ПДВ з отриманих коштів, але в Україні для проектів 7РП відсутній механізм підтвердження наявності пільг щодо звільнення від сплати податку на додану вартість операцій платників податку з поставки товарів і послуг. Тобто, якщо Ви оплати товар/послугу по рахунку, в якому виділено ПДВ, то Ви можете включити до складу прямих витрат тільки суму без ПДВ. Одним із виходів у цій ситуації є використання послуг суб'єктів підприємницької діяльності, які не є платниками ПДВ,

2.3.3. Ситуації, які потребують особливої уваги

1. **Помилки заповнення звітної форми С.** Українські організації інколи помилково подавали невірні дані у формі С, що в підсумку призводило до помилок в обчисленні необхідного відшкодування зі сторони ЄС (requested EC contribution). На жаль, подібні помилки українські менеджери виявляли уже після затвердження Європейською Комісією

⁹ If your Currency is not represented in the European Central Bank (as many are not), then you are quite correct to go to your own central bank for the currency exchange rate.

фінального звіту та отримання фінального платежу, після яких внести і пояснити корективи уже дуже важко.

2. **Труднощі виконання дослідницького проекту при 75% фінансування повної вартості проекту зі сторони ЄС.** Деяким українським організаціям важко усвідомити ситуацію, як можна отримати за виконання проекту меншу суму, ніж повна вартість проекту. Ця "ментальна" чи "психологічна" труднощі впливає також на пошук рішення задачі, як реалізувати дослідницький проект, при якому відшкодування зі сторони ЄС становить 75% вартості проекту.
3. **Труднощі здійснення витрат в кінці проекту.** За правилами ЄС авансове фінансування (pre-financing) проекту не може перевищувати 90% відшкодування зі сторони ЄС, а реально авансове фінансування складає 85%, оскільки 5% направляється в Гарантійний Фонд (Guarantee Fund). Тому українські організації мають труднощі із оплатою видатків в останній часовий період виконання проекту. Ці труднощі є подібними до тих труднощів, які виникають на початку виконання проекту, коли на рахунок організації ще не поступив фінансовий платіж, а треба здійснювати фінансові платежі.
4. **Проблеми з вибором моделі непрямих витрат.** Українські організації, які вказали standart flate rate 20%, як модель непрямих витрат (indirect cost meted), мають додаткові фінансові труднощі, оскільки в такому випадку отриманого відшкодування зі сторони ЄС не вистачає навіть на прямі витрати (direct cost).

Проблеми і труднощі отримання фінального платежу. За правилами ЄС фінальний платіж здійснюється після затвердження фінального звіту (after the approval of the final reports)¹⁰. Координатор як правило має зобов'язання оплатити кошти всім іншим членам консорціуму не пізніше як за 30 днів після отримання фінального платежу від Комісії (not later than thirty (30) calendar days from its receipt thereof from the Commission). За Законом України Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті від 23 вересня 1994 року N 185/94-ВР відповідно до Статті 1. "Виручка резидентів у іноземній валюті підлягає зарахуванню на їх валютні рахунки в уповноважених банках у строки виплати заборгованостей, зазначені в контрактах, але не пізніше 180 календарних днів з дати митного оформлення (виписки вивізної вантажної митної декларації) продукції, що експортується, а в разі експорту робіт (послуг), прав інтелектуальної власності - з моменту підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт, надання послуг, експорт прав інтелектуальної власності. Перевищення зазначеного строку потребує висновку центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики".

В реальності фінальний платіж може поступити на рахунок української сторони пізніше, ніж протягом 180 днів після завершення проекту, тому необхідно проглянути переклад на українську мову тих розділів контрактних документів (GA, CA, Додатки), в яких йдеться про термін виконання проекту. Певні труднощі створює також отримання від координатора та ЄС документа про засвідчення виконання зобов'язань української організації у проекті 7РП, який закінчується. Як ми пам'ятаємо, з точки зору українського права Грантова Угода є угодою між декількома сторонами: Комісія, координатор та українська організація. Лист від Комісії про схвалення звіту за завершеним проектом 7РП отримує координатор. Координатор, як правило, пересилає партнерам проекту відскановану копію листа. А для української організації, як мінімум, потрібний офіційний лист від координатора з доданою копією листа від Комісії. Не завжди координатори з ЄС можуть зрозуміти таку потребу.

¹⁰ Final reports to be submitted by coordinator 60 days after end of project. Commission has 105 days to evaluate and execute the corresponding payment. After отримання звіту Commission may: Approve; Suspend the time limit requesting revision/completion; Reject them giving justification, possible termination; Suspend the payment.

3. РОЗВИТОК СПІВПРАЦІ УКРАЇНА-ЄС У СФЕРІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ, ПРОЕКТИ, ПЛАНИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.

У цьому розділі ми представимо інформацію про декілька проектів 7РП, які виконуються в Україні і мають безпосередній вплив на розвиток співпраці між Україною та ЄС у сфері науково-технічних досліджень та інновацій, а також представимо основні характеристики нової програми ЄС у сфері науки та технологій на 2014-2020 року HORIZON 2020 та рекомендації з підготовки українських організацій до участі у цій програмі.

3.1. Проект BILAT-UKR*AINA .

Повна назва проекту англійською мовою: "Enhancing the BILATeral S&T Partnership with UKRaine * Advanced INnovative Approach".

Веб-сторінка проекту: <http://www.bilat-ukr.eu>

Проект буде виконуватись з 1 вересня 2012 року до 30 червня 2015 року і є продовженням попереднього проекту BILAT-UKR, який виконувався у 2008-2012 роках.

Матеріали попереднього проекту BILAT-UKR можна переглянути за посиланням: <http://archive.bilat-ukr.eu/en/124.php>

Головна мета нового проекту – сприяти розширенню співпраці України та ЄС у сфері досліджень, технологічного розвитку та інновацій

Ця мета буде досягатись через:

- підтримку інституційного діалогу у сфері науки, технологій та інновацій між Україною та Європейською Комісією та країнами членами ЄС і асоційованими країнами;
- підготовку аналітичних даних для діалогу в рамках спільного коопераційного комітету з питань науки і технологій;
- підготовку і просування спільного плану дій Україна-ЄС у сфері науки, технологій та інновацій;
- поширення інформації про можливості співпраці у сфері науки, технологій та інновацій з особливим акцентом на підтримку мереж співпраці;
- аналіз і моніторинг можливостей участі європейських дослідницьких організацій у державних науково-технологічних програмах України;
- підвищення обізнаності світової наукової спільноти про можливості науково-технологічної співпраці з Україною.

Якщо Ви бажаєте детальніше ознайомитись із змістом робіт за проектом, то рекомендуємо проглянути опис робочих пакетів проекту за посиланням: <http://www.bilat-ukr.eu/en/95.php>

Консорціум проекту складається із шести європейських організацій та трьох українських. Перелік партнерів проекту знаходиться за посиланням: <http://www.bilat-ukr.eu/en/122.php>

На сторінці проекту <http://www.bilat-ukr.eu/en/184.php> подано список основних науково-освітніх, дослідницьких та інноваційних програм в яких можуть брати участь українські організації. Список не є виключним, тобто є науково-технологічні та інноваційні програми, які не представлені на цій сторінці, наприклад, програма EUREKA <http://www.eurekanetwork.org>

Загалом можна очікувати, що новий проект стане майданчиком через який науково-технічна спільнота України зможе представити свої пропозиції щодо розвитку науково-технічного діалогу Україна-ЄС як державним структурам України, так і ключовим структурам Європейської комісії та урядів провідних європейських країн.

Особливе значення проект може мати у контексті підготовки українських організацій до участі у новій програмі ЄС Horizon 2020.

3.2. Проект PICTURE та розвиток діалогу Україна-ЄС у сфері інформаційно-комунікаційних технологій

У цьому параграфі бюлетеня представлено аналітичні матеріали проекту 7РП з акронімом PICTURE щодо перспективних напрямків співпраці Україна-ЄС у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, а також пропонується звернути увагу на нові очікування ЄС щодо досліджень у сфері ІКТ у рамках програми наукових досліджень Horizon 2020 (2014-2020 роки).

Ми вважаємо, що при формуванні стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні слід враховувати європейський досвід та європейські дослідницькі пріоритети у сфері інформаційно-комунікаційних технологій.

Проект 7 Рамкової Програми FP7-ICT-2011-7 PICTURE (Policy dialogue in ICT to an Upper level for Reinforced EU-EECA Cooperation - <http://www.eeca-ict.eu>) надає інструменти підтримки взаємодії української науково-технічної спільноти та владних структур України з експертним середовищем ЄС та представників генерального директорату комунікаційних мереж, контенту і технологій Європейської комісії, DG CONNECT, колишній DG INFSO (http://ec.europa.eu/dgs/connect/index_en.htm).

Консорціум проекту складається з двох партнерів з країн ЄС (Німеччина, Греція) та з 12 партнерів з країн Східної Європи та Центральної Азії (EECA), а саме з представників Armenii, Azerbaidzhanu, Bilorusii, Gruzii, Kazahstanu, Kirgizstanu, Moldovi, Rosii, Tadjikistanu, Turkmenistanu, Ukraini, Uzbekistanu.

Загальною метою проекту є залучення основних фахівців-представників дослідницьких організацій, академій, промисловості, урядових структур з країн ЄС та Східної Європи та Центральної Азії для підтримки та покращення діалогу на рівні розробки ІКТ стратегії, а також для покращення партнерства між ЄС та країнами EECA у сфері ІКТ.

Проект розпочав свою діяльність 1 грудня 2011 року і триватиме 30 місяців до 31 травня 2014р.. Протягом першого періоду реалізації проекту підготовлено опис рекомендованих ІКТ-пріоритетів співпраці ЄС з країнами EECA, огляд наявних політик і стратегій розвитку ІКТ в країнах EECA, сформовано три робочі групи експертів, а також розроблено пілотну версію рекомендованих ініціатив щодо розвитку співпраці країн EECA з ЄС.

Процес визначення ІКТ-пріоритетів співпраці ЄС з країнами EECA базувався на оцінці потенціалу країн EECA щодо проведення науково-технічних досліджень на європейському рівні та відповідності ІКТ-пріоритетів країн EECA основним напрямкам розвитку ІКТ в ЄС. В результаті були виділені окремі списки основних пріоритетів для країн Східного Партнерства (Armenii, Azerbaidzhanu, Bilorusii, Gruzii, Moldovi, Ukraini), а саме:

- Грід-технології та хмарні обчислення;
- ІКТ для електронного навчання та цифрових інформаційних сервісів;
- Наноелектронні технології та мікроелектронні компоненти;
- Електронне урядування, включаючи інтелектуальну обробку інформації;
- Передові ІКТ-технології для сфери охорони здоров'я;

та для країн Центральної Азії (Kazahstanu, Kirgistanu, Tadjikistanu, Turkmenistanu, Uzbekistanu), а саме:

- Передові мережі;
- Електронне урядування, електронне навчання і цифрові інформаційні сервіси;
- ІКТ для сфери охорони здоров'я, включаючи телемедицину та сумісність даних про пацієнтів з країн ЄС та країн Центральної Азії;
- Автоматизація процесів управління використання природних ресурсів.

В рамках проекту створено три робочі групи експертів. Перша робоча група включає в основному представників організацій-партнерів консорціуму і буде займатись обговоренням рекомендованих ініціатив щодо розвитку співпраці країн EECA з ЄС. Друга робоча група включає експертів за

інтегрованим напрямком "Компоненти, комп'ютерні системи і мережі", а третя робоча група складається із експертів за напрямком "Управління інформацією та технології формування контенту". Технічні напрямки двох останніх груп відповідають стратегічним напрямкам розвитку ІКТ у всіх країнах Східної Європи та Центральної Азії, а також пріоритетам розвитку ІКТ в ЄС. Саме тому одна із задач двох останніх робочих груп – це провести обговорення і аналіз доцільності та ефективності пропонуваніх ініціатив щодо розвитку співпраці країн ЕЕКА з ЄС у даних технічних областях ІКТ. Перше таке обговорення відбудеться 28 листопада у Москві в рамках спільного семінару-дискусії консорціуму проекту з експертами з різних країн.

Цільова задача проекту PICTURE – провести оцінку та надати рекомендації щодо дослідницьких пріоритетів ІКТ, підтримати діалог щодо стратегії розвитку ІКТ та сформувані пропозиції для ЄС та урядів країн Східної Європи і Центральної Азії щодо нового стратегічного партнерства ЄС-ЕЕКА у сфері ІКТ. Ця роль проекту PICTURE посилюється також тим, що цей проект є певним продовженням попередніх трьох проектів дій координації 7РП у сфері ІКТ за участю представників України, а саме проектів ISTOK-SOYUZ, SCUBE-ICT та EXTEND. У рамках даного кластеру проектів були розроблені спільні рекомендації щодо розвитку співпраці ЄС та країн Східної Європи і Центральної Азії у сфері ІКТ у 7РП.

Зі всіма матеріалами проекту PICTURE та попередніх проектів ISTOK-SOYUZ, SCUBE-ICT та EXTEND можна ознайомитись на Веб-сайті <http://www.eeca-ict.eu>. На цьому Веб-сайті також розміщено онлайн базу "Платформа компетенцій" експертів, дослідників та ІКТ-організацій (<http://www.eeca-ict.eu/competence>), яка може використовуватись як інструмент пошуку партнерів для спільних проектів.

Ми також прагнемо звернути увагу українських організацій до діючих відкритих конкурсів 7РП у сфері ІКТ із загальним фінансування у розмірі близько 1 млрд. євро. Ці конкурси відкриті для українських організацій, причому не тільки для вищих навчальних закладів та дослідних інститутів, але й для бізнес-фірм та громадських організацій.

Інформація щодо даних конкурсів розміщена на сайті Львівського ЦНІІ, який є базовою організацією для двох національних контактних пунктів 7РП в Україні за напрямками "Інформаційні-комунікаційні технології" та "Дослідження на користь малих і середніх підприємств" (<http://cstei.lviv.ua/ua/item/784> та <http://cstei.lviv.ua/ua/item/755>).

Ми пропонуємо українським організаціям, а особливо представникам асоціативних структур та органів державної влади України, звернути увагу на особливості підходу ЄС до формування нової масштабної програми науково-технічних досліджень на період 2014-2020 року, а саме програму Horizon 2020. Ця програма (<http://ec.europa.eu/research/horizon2020>) передбачає проведення наукових досліджень на світовому рівні, підтримку промислово-виробничого лідерства та покращення функціонування суспільства в Європі. У цій програмі де-факто напрямки ІКТ досліджень будуть присутні у більшості дій та проектів нової програми Horizon 2020¹¹, оскільки ІКТ в Європі є мотором розвитку інновацій, чого, на жаль, ще нема в Україні. Особливу увагу ми пропонуємо звернути на роль ІКТ для вирішення основних соціальних викликів програми Horizon 2020, а саме:

- охорона здоров'я, демографічні зміни та добробут;
- безпека продуктів харчування, стійке сільське господарство, морські дослідження та біоекономіка;
- безпечне, чисте та раціональне використання енергії;
- раціональний, "зелений" та інтегрований транспорт;
- клімат, ефективне використання ресурсів та сировини;
- самодостатні, інноваційні та захищені суспільства.

На нашу думку, державна політика у сфері розвитку ІКТ та інформаційного суспільства в Україні повинна враховувати основні тренди розвитку ІКТ в країнах ЄС та сприяти українським організаціям щодо їх участі у європейських науково-технічних проектах, оскільки це реальний інструмент привнесення нового досвіду та знань в Україну.

¹¹ Детальніше українською мовою про програму HORIZON 2020 можна дізнатись з інформаційного бюлетеня НІП України за посиланням: http://www.fp7-ncp.kiev.ua/assets/Horizont_2020/Horizon2020.pdf

3.3. Проект START "Розвиток співпраці Україна-ЄС в області надтвердих матеріалів"

01 листопада 2011 р. в Інституті надтвердих матеріалів ім. В.Н. Бакуля Національної академії наук України стартував проект 7РП START (повна назва англійською мовою "Boosting EU-Ukraine cooperation in the field of Superhard Materials"), який спрямований на підвищення співпраці України та Європейського Союзу в галузі надтвердих матеріалів.

Тривалість проекту 30 місяців з 1 листопада 2011 р. по 30 квітня 2014

Веб сайт проекту: <http://www.start.ism.kiev.ua>

Головні завдання проекту:

1. Аналіз дослідницької компетентності Інституту надтвердих матеріалів, огляд наукових і технічних розробок, вивчення європейської та української структури співробітництва з метою розробки довгострокової наукової стратегії розвитку і визначення позиції інституту на міжнародній арені.

2. Проведення консультацій, оцінки і механізмів оцінки перспектив співпраці з європейськими науковими ключовими організаціями для управління виконанням наукової стратегії інституту.

3. Організація різних навчальних заходів спрямованих на підтримку і розвиток компетентності інституту у відповідності до майбутніх спільних наукових досліджень Сьомої рамкової програми та наступної програми Horizon 2020.

4. Організація спільних багатосторонніх заходів, які підвищать рівень співробітництва ІНМ, сприятимуть обміну знаннями та досвідом і, відповідно, стануть основою для побудови спільних дослідницьких планів з передовими європейськими дослідницькими центрами.

5. Ініціювати проведення спільних наукових заходів, між ІНМ і провідними європейськими центрами в галузі надтвердих матеріалів (експерименти, лекції та курси, заявки 7РП і т.д.);

6. Сприяти обміну науковими співробітниками між ІНМ і європейськими дослідницькими центрами для проведення експериментів і встановлення довгострокового співробітництва.

Координатором проекту є Інститут надтвердих матеріалів ім. В.Н. Бакуля Національної академії наук України, який є провідним науково-дослідним інститутом в галузі надтвердих матеріалів. В рамках проекту створений багатопрофільний консорціум з 4 партнерів (1 з України та 3 з країн ЄС).

Склад консорціуму:

- Україна: V.N. Bakul Institute for Superhard Materials of the National Academy of Sciences (ISM)
- Франція: Pprime Institute: Research and Engineering in Materials, Mechanics and Energetics of the National Centre For Scientific Research (CNRS-PPRIME)
- Польща: Institute of High Pressure Physics of the Polish Academy Of Sciences (UNIPRESS)
- Греція: International Environment and Quality Services North Greece, Ltd (Q-PLAN N.G.)

Протягом першого періоду виконання проекту здійснено візити до іноземних партнерів, проведено інформаційні та навчальні заходи.

ГО "Агенція Європейських Інновацій" брала участь у проведенні Інформаційного дня проекту "Тематичні пріоритети відкритих конкурсів 7РП та можливості для участі українських організацій", який відбувся у Києві 13 вересня 2012 року.

Мета інформаційного дня полягала у наданні українським вченим, винахідникам, інноваційним підприємцям об'єктивної і повної інформації про наявні можливості підготовки проектних заявок у відкритих конкурсах 7 Рамкової Програми ЄС за пріоритетними напрямками "Нанонауки, нанотехнології, нові матеріали і методи їх отримання", "Інформаційні та комунікаційні технології", "Енергія", "Навколишнє середовище (вкл. зміни клімату)", "Транспорт", а також в обговоренні перспективи розширення співпраці українських організацій з європейськими структурами в області надтвердих матеріалів.

Для українських організацій корисно ознайомитись з технологічними та промоційними профілями науково-дослідних відділів Інституту, які розраховані на те, щоб зацікавити у співпраці потенційних партнерів та інвесторів.

Для перегляду профілів використайте посилання: www.start.ism.kiev.ua/english/index.php?i=10

4. КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому розділі ми наведемо ряд посилань, які можуть служити для Вас орієнтиром щодо пошуку інформації про науково-технічні програми ЄС.

Представництво Європейського Союзу в Україні

Саме на цій сторінці розміщується інформація про проекти технічної допомоги, ініціативи ЄК в Україні, а також про спеціалізовані конкурси для України.

http://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_en.htm

Портал 7 Рамкової Програми ЄС. Меню зліва – основні сервіси: пошук конкурсів, діючих проектів, партнерів, документації і т.д. Меню по центрі – шість основних підпрограм 7РП (Cooperation, Ideas, People, Capacities, Euratom, JRC)/

http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

Портал учасників. Основна точка входу для реєстрації організації як учасника проектної пропозиції для подання на один із конкурсів 7РП; офіційна сторінка для розміщення інформації про конкурси 7РП, підготовки та подання проектних заявок. а також представлення звітних матеріалів по проектах, які виконуються.

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/page/home>

Сервіс пошуку партнерів на порталі CORDIS

<https://cordis.europa.eu/partners/web/guest/home>

Веб-сторінка нової програми HORIZON 2020

http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm?pg=home&video=none

Перелік українських національних контактних пунктів 7РП

<http://cstei.lviv.ua/ua/item/760>

Рекомендації з підготовки проектних пропозицій

<http://cstei.lviv.ua/ua/item/755>

Презентації та інші інформаційні матеріали заходів проекту “Формування мережі обміну інформацією про науково-освітні програми Європейського Союзу” та інших заходів ГО “Агенція Європейських Інновацій”

<https://www.dropbox.com/sh/rxfptb9tsebkyxn/szRYr2EQtL>

Портал Інноваційна Європа 2020

http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

Програма EUREKA

<http://www.eurekanetwork.org>

Консультаційний сервіс з дотримання прав інтелектуальної власності у міжнародних проектах

<http://www.iprhelpdesk.eu>

Національний Темпус офіс в Україні. Тут Ви отримаєте детальну інформацію про освітні програми ЄС, які доступні для українських організацій.

<http://tempus.org.ua>

Наукова програма НАТО «Наука заради миру і безпеки»

<http://www.nato.int/science>

5. ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ - НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ

Шановні колеги!

От і завершилось виконання проекту **“Формування мережі обміну інформацією про науково-освітні програми Європейського Союзу”**.

ГО "Агенція Європейських Інновацій" щиро дякує всім експертам, які взяли участь у проведенні заходів проекту, підготовці інформаційних матеріалів проекту.

Ми також дякуємо всім учасникам заходу та відвідувачам наших Інтернет-сторінок. Сподіваємось інформація та заходи проекту були для Вас корисними.

Просимо врахувати, що переважна більшість експертів даного проекту є активними експертами проектів 7РП в Україні, міжнародних інноваційних та технологічних ініціатив.

Тому ми на своїх інформаційних сторінках будемо продовжувати інформувати Вас про актуальні новини та можливості участі у науково-технологічних програмах ЄС та інших країн і донорів.

Для перегляду наших публікацій на сайті www.cstei.lviv.ua використовуйте посилання: <http://cstei.lviv.ua/ua/tags/45>

сторінку ГО "Агенція Європейських Інновацій" у Facebook (<http://www.facebook.com/InnoEU.UA>), а також групу "Україна та 7 Рамкова Програма ЄС" у мережі LinkedIn http://www.linkedin.com/groups/Ukraine-Framework-Programme-Seven-3190039?gid=3190039&trk=hb_side_g

На цих сторінках Ви можете задати питання та прокоментувати ту чи іншу подію (інформацію).

Свої запитання та коментарі можете також надсилати керівнику проекту Івану Кульчицькому на електронну адресу: ivanppp@cstei.lviv.ua

В рамках виконання проекту на основі заходів у містах Ужгород, Донецьк Харків та Львів підготовлено бібліотеку відеороликів, в яких відображені найбільш актуальні і цікаві моменти виступів експертів проекту та учасників цих заходів:

Перелік відеороликів для ознайомлення:

Семінар в Ужгороді:

<https://www.youtube.com/watch?v=1D7bpxGSb0w&feature=plcp>

Семінар в Донецьку:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL008893AFDFF4C1D4&feature=plcp>

Семінар в Харкові:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL2DB122649499CCF8&feature=plcp>

Підсумкова конференція у Львові

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL-t8W7pCG4LzOa0ugApxo8GNTz-Q0Qkxy>

Додаток 1. Форма подання інформації для пошуку партнерів
FP7 Partner Search Form – заповніть англійською мовою

Date:	DD	Month	Year
-------	----	-------	------

All fields are mandatory for filling in besides those marked with (*).

Organisation name			
Unit / Department			
Contact Person (title, name, position in Organisation)			
E-mail			
Phone			
* Fax			
* Web-site			
Postal address of Organisation			
Organisation type	☐ Non profit research organisation	☐ Small & Medium Enterprise (SME)	☐ Public body
	☐ Higher education establishment (University, etc.)	☐ Non SME Company	☐ Other (none of the above)

THE ORGANISATION IS LOOKING FOR

- Establishing Contacts and Developing Partnership with organisations from the EU for further joint activities under *the EU 7th Framework Programme* (Section I)
- Partnering and joining a consortium for preparing Project Proposal to FP7 (Section II).

Section I

THE ORGANISATION IS INTERESTED IN PARTICIPATION IN THE FOLLOWING FP7 ACTIVITIES:

'COOPERATION'

Theme	☐ Health	☐ FAFB	☐ ICT	☐ NMP	☐ Energy
	☐ Environment	☐ Transport	☐ SSH	☐ Space	☐ Security

‘CAPACITIES’

- Research Infrastructures
- Research for the benefit of SMEs
- Regions of knowledge
- Science in Society
- International Cooperation

‘PEOPLE’

- [Marie Curie International Research Staff Exchange Scheme \(IRSES\)](#)
- Industry-Academia Partnerships and Pathways (IAPP)
- Initial Training Networks (ITN)

CAPACITY AND ACHIEVEMENTS OF THE UNIT / ORGANISATION

RESEARCH ACTIVITIES CARRIED OUT BY THE UNIT/ ORGANISATION TO DATE (max. 20 lines):
<ul style="list-style-type: none"> • Specific and concise description of the recent / ongoing advanced Research & Technology Development (RTD) activities of the Unit (Organisation) related to the selected special FP7 programme (e.g. “Cooperation”/ Theme/ Activity/ Area) and relevant on European scale • Most advanced achievements in RTD (during the last five years) • Capacity to carry out <u>advanced / unique</u> RTD activities: <ul style="list-style-type: none"> - <i>number of researchers in the Unit (Organisation)</i> - <i>qualifications of key researchers</i>
RESEARCH FACILITIES RELATED TO YOUR RESEARCH (advanced / unique equipment and techniques; large scale infrastructure for research/ testing/ demonstration; laboratories, etc. – max. 10 lines)

* RELEVANT PUBLICATIONS and/or OTHER REFERENCES PRESENTING OPPORTUNITIES FOR INTERNATIONAL RTD ACTIVITIES (max. 10 lines):

UNIT / ORGANISATION EXPERIENCE IN RTD INTERNATIONAL COOPERATION:

Participation in FP6 / FP7 project(s) funded by the EU	☐ YES	☐ NO
FP6 / FP7 Project Acronym		
Main Activities performed by the Unit (Organisation) in the Project (max. 6 lines)		
Other international research projects / activities during the last 5 years (max. 6 lines)	Short project title/ Acronym; period of implementation (from MM/YY to MM/YY)	
Key Partners in RTD activities		

Section II

EXPERTISE OFFERED / PROJECT PROPOSAL BY THE UNIT / ORGANISATION

FP7 Work Programme	
Theme/ Activity / Area	to be indicated for activities under 'Cooperation'
Call identifier (☒)	e.g. FP7-ICT-2013-10
Topic number (☒)	e.g. ICT-2013.1.5
Call deadline (☒)	e.g. 15 January 2013

(☒) - if Call for Proposals is open

Expected role of the Organisation in project	☐ Partner	☐ Scientific Coordinator	☐ Administrative Coordinator
	☐ Research	☐ Demonstration	☐ Training
Type of expertise / commitment offered by the Organisation [relevant to the Work Programme/ 'Cooperation' Theme - Activity - Area and Call if open]	☐ Technology Development	☐ Dissemination	

EXPERTISE OFFERED: [max. 30 lines]

Concrete and concise description of expertise relevant to the selected FP7 Work Programme
(e.g. to "Cooperation"-Theme-Activity-Area) and to Call for Proposals if open

*** PROJECT PROPOSAL:** [max. 50 lines]

if available and relevant to the selected FP7 Work Programme (e.g. to "Cooperation"-Theme-Activity-Area) and to Call for Proposals if open

- The state-of-the-art in the research area concerned (if applicable, refer to the results of any patent search you might have carried out)
- Advance in RTD the Project would bring about
- Main Ideas of the Project
- Scientific & Technical objectives of Project in details: (a) objectives should be achievable within the Project period; (b) objectives should be properly defined, so as to enable objective verification and measurement of their achievement
- Expected Project impact on European scale and added value for European Research Area (why this Project requires EU contribution and international efforts)
- Estimated Budget of the proposed Project (EUR)

COMPLEMENTARY EXPERTISE AND ANTICIPATED ROLE OF EU PARTNERS SOUGHT

Organisation type	☐ Non profit research organisation	☐ Small & Medium Enterprise (SME)	☐ Public body
	☐ Higher education establishment	☐ Non SME company	☐ Other (none of the above)
Expected Role of the EU Partner in Project	☐ Administrative Coordinator	☐ Partner	
	☐ Scientific Coordinator	☐ End-user	
Type of EU Partner's expertise /			
☐ Research		☐ Demonstration	☐ Training

commitment sought

Technology Development

Dissemination

*

Additional information (max. 4 lines):

I AGREE WITH DISSEMINATION OF THE INFORMATION CONTAINED IN THIS FORM: YES NO

Please, fill in this form accurately and send it via e-mail to one of NCPs Ukraine

List of NCP is here: <http://cstei.lviv.ua/ua/item/760>

Send a copy of your request to FP7 NIP-Ukraine and FP7 ICT&SME

nip@fp7-ncp.kiev.ua and ivanppp@cstei.lviv.ua